

Pensioen infokrانت

METAAL EN TECHNIEK

voorjaar 2023

IN DEZE KRANT:

- 2 SOLIDAIR OF FLEXIBEL?**
Moet jouw pensioenfonds gaan voor een solidaire of een flexibele premieregeling?
- 2 OUDE OF NIEUWE REGELS?**
Onder welke regels moet het geld vallen dat jouw pensioenfonds tot nu toe gespaard heeft, de oude of de nieuwe?
- 3 HOE GAAN WE COMPENSEREN?**
Door de nieuwe regels worden de huidige middengeneraties (30-50 jaar) benadeeld. Hoe gaan we die compenseren?
- 4 NABESTAANDEN**
In het nieuwe stelsel zijn er minder verschillen in nabestaandenpensioen.
- 4 HOE HOOG WORDT JOUW PREMIE?**
Hoe hoog moet jouw premie redelijkerwijs worden om straks van een fatsoenlijk pensioen te kunnen genieten (zonder er nu veel op achteruit te gaan)?
- 4 VIER ZORGEN DIE WE NIET HOEVEN HEBBEN**
De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel baart sommigen ook zorgen. Lees waarom dat eigenlijk niet nodig is.

Op weg naar een nieuw pensioenstelsel

Wat je moet weten om straks goede keuzes te maken

Het is je vast niet ontgaan. We zijn op weg naar een nieuw pensioenstelsel. In 2027 moet dat gereed zijn. Daarvoor moeten heel veel pensioenregelingen worden aangepast. En heel veel keuzes gemaakt worden. Ook door jou! Het CNV vindt het heel belangrijk dat je daar goed van op de hoogte bent. Met deze krant wijzen we je de weg.

Hoewel ons huidige pensioenstelsel te boek staat als een van de beste ter wereld, stamt het al uit de jaren '50. Sindsdien is er in onze maatschappij veel veranderd. Vrouwen werken meer, we werken niet meer ons

hele leven voor één en dezelfde baas en we worden ouder. Oude regelingen sluiten daardoor niet altijd goed meer aan bij onze huidige samenleving.

In het nieuwe stelsel blijven deze principes behouden.

2) PENSIOENEN MOETEN SNELLER OMHOOG

Ons tweede uitgangspunt is dat indien het verantwoord is, indexeren altijd mogelijk moet zijn. Dankzij allerlei rekenregels lukte dat de afgelopen jaren nauwelijks. Voor het CNV is het belangrijk dat ouderen hun koopkracht behouden en minder afhankelijk zijn van de rentestand. In het nieuwe stelsel geldt dat als het economisch goed gaat, de pensioenen sneller omhoog kunnen. Daar staat tegenover dat als het economisch wat minder gaat, pensioenen ook eerder omlaag gaan.

3) GEZOND DE AOW-LEEFTIJD HALEN

Het belangrijke derde uitgangspunt is gezond je AOW-leeftijd halen. Tot aan 2025 investeert het kabinet veel geld in duurzame inzetbaarheid en scholing. Het doel is dat mensen fysiek hun werk goed kunnen blijven doen en hun vaardigheden op peil houden om deel te blijven nemen aan de arbeidsmarkt. Daarnaast is afgesproken om de AOW-leeftijd minder snel te laten stijgen, een belangrijk punt voor het CNV.

4) EERDER STOPPEN ALS DAT NODIG IS

Het vierde punt is speciaal bedoeld voor de mensen in zware beroepen voor wie doorwerken tot het pensioen onhaalbaar is. Voor hen is de RVU-regeling (Regeling Vervroegd Uittreden) in het leven geroepen. Met die regeling worden werkgevers niet langer extra zwaar belast door de Belastingdienst als ze hun oudere medewerkers met een regeling eerder met pensioen laten gaan. In ieder geval tot en met 2025 kunnen werkgevers hiervan gebruikmaken.

UITERLIJK 2027

Het CNV werkt daarom al sinds 2019 samen met de andere sociale partners en de overheid aan een nieuw en toekomstbestendig pensioenstelsel. Op zijn laatst op 1 januari 2027 moeten alle pensioenregelingen aangepast zijn aan die nieuwe wetgeving. In de tussentijd moeten er veel belangrijke keuzes worden gemaakt door werkgevers, werknemers en pensioenfondsen PMT. Welke dat zijn lees je op de volgende pagina's. Bij het maken van al die keuzes, is het goed om te weten wat de uitgangspunten zijn, wat het CNV betreft.

1) SAMEN OPBOUWEN, SAMEN RISICO'S DELEN

Het voornaamste uitgangspunt wat CNV betreft is en blijft collectiviteit. We bouwen samen op en delen samen de risico's. In principe blijven werkgevers verplicht aangesloten bij het pensioenfonds voor hun sector. Zo is iedereen verzekerd van een goed pensioen.

↑ Op weg naar een nieuw pensioenstelsel zijn er nog een hoop keuzes te maken. Het CNV denkt en praat daarover mee op alle niveaus; van de plannen in de pensioenfondsen, tot de uitvoering in cao's.

'Ons stelsel stamt uit de jaren '50, maar sindsdien is de maatschappij veranderd'

Bernard Zijlstra is bestuurder namens CNV Vakmensen in de sector Metaal en Techniek.

TIJDLIJK NIEUW PENSIOENSTELSEL

- JUNI 2019** Sociale partners en kabinet eens over nieuw pensioenstelsel (pensioenakkoord)
- DECEMBER 2022** Tweede Kamer heeft ingestemd met nieuwe Pensioenwet
- VOORJAAR 2023** Eerste Kamer stemt in met nieuwe Pensioenwet
- JULI 2023*** Nieuwe Pensioenwet gaat in
- JULI 2023* - 2026** Pensioenfondsen krijgen ruim 3 jaar de tijd over te stappen naar de nieuwe regeling
- 1 JANUARI 2027** Alle pensioenfondsen zijn over

* Streefdatum

Doe mee, het gaat om jouw pensioen!

Het nieuwe pensioenstelsel is het resultaat van jaren onderhandelen tussen werkgevers, vakbonden en overheid. Tuurlijk blijven er altijd onzekerheden over hoe nieuwe regels in praktijk uitpakken. Daarom houden we zeer nauwgezet vinger aan de pols.

Wat wel zeker is, is dat het oude stelsel vervangen moest worden. De mismatch tussen de oude regels en een nieuwe maatschappelijke situatie openbaarde zich steeds meer in kortingen en het uitblijven van indexaties. Het nieuwe pensioenstelsel past veel beter bij deze tijd.

Uiteraard leven er desondanks zorgen. Als CNV snappen we dat. Maar ze zijn ook te overzien. Kijk maar verderop in deze krant waar we de 4 grootste zorgen van werknemers op een rijtje hebben gezet. En onze reactie daarop.

Wat ook helpt zorgen weg te nemen is de wetenschap dat er nog een hoop keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes waar jij als werknemer in de metaal zelf invloed op hebt via het CNV. Je leest erover in deze krant.

Doe daarom mee aan de raadplegingen vanuit het CNV. Het gaat immers om jouw pensioen.

Heb je vragen of opmerkingen?
Mail naar b.zijlstra@cnvvakmensen.nl

↑ Nog voordat je met pensioen gaat is het goed na te denken over bepaalde beslissingen.

Solidair of flexibel

Op welke premieregeling moet jouw pensioenfonds overgaan?

Het nieuwe pensioenstelsel gaat uit van premieregelingen. Dat staat vast. Wel kunnen pensioenfondsen kiezen tussen een solidaire of een flexibele regeling. Op die keuze heb jij invloed. Maar wat is dat eigenlijk, een premieregeling? En wat is het verschil tussen solidair en flexibel?

In het huidige stelsel bouw je pensioen op tot een bepaalde hoogte, we noemen dat een uitkeringsregeling. In het nieuwe stelsel ga je uit van de premie die je betaalt. Oftewel een premieregeling. Daarbij wordt op jouw pensioendatum jouw pensioenpot omgezet in een levenslange pensioenuitkering. De hoogte daarvan staat van tevoren niet vast.

ER ZIJN 2 SOORTEN PREMIEREGELINGEN

In de nieuwe situatie zijn er in principe 2 soorten premieregelingen: een solidaire en een flexibele. Op welke van de twee PMT overgaat, wordt beslist aan de cao-tafel. De uitkomst geldt dan normaal gesproken voor alle werknemers in de bedrijfstak. Daarna zal jouw pensioenfonds moeten vaststellen of het de gemaakte pensioenafspraken

kan en wil uitvoeren.

Bij de **solidaire premieregeling** worden de risico's collectief gedeeld en is het pensioenresultaat stabiel. Dit wordt bereikt met een solidariteitsreserve. Een deel van het rendement wordt gebruikt om het opgebouwde pensioenvermogen en de ingegane pensioenen te beschermen. De rest van het rendement wordt op basis van gelopen beleggingsrisico toebedeeld.

Bij de **flexibele premieregeling** worden geen of minder risico's met elkaar gedeeld. Dat is onzekerder maar biedt deelnemers wel de extra keuzemogelijkheid om meer of minder risicovol te beleggen. Bij pensionering kun je bovendien kiezen of je een vaste of variabele uitkering wilt (vast is zekerder, maar wel lager dan variabel). Bij een flexibele premieregeling kunnen risico's gedeeld worden in een risicodelingsreserve. Doe je dat, dan heb je geen individuele keuze qua beleggingsrisico.

VOORKEUR CNV: SOLIDAIRE PREMIEREGELING

Bij de keuze tussen de flexibele en de solidaire premieregeling heeft het CNV de voorkeur voor de solidaire. Maar de leden beslissen waar het CNV voor kiest.

Bij een solidaire premieregeling worden risico's samen gedeeld, bij een flexibele minder

Als lid praat en beslis jij mee over jouw pensioen!

Bovendien krijg je:

- > **snel antwoord** op al je vragen over werk en inkomen
- > **Rechtsbijstand** voor het hele gezin
- > **hulp** bij je **belastingaangifte**
- > **bijstand** op het gebied van werk en inkomen
- > **korting** op verzekeringen

Sluit je aan op:

www.cnvvakmensen.nl/sluit-je-aan

Of scan de code:

↑ Wat het CNV betreft brengen we het pensioenvermogen dat al is opgebouwd over naar

oud bij elkaar waardoor in het nieuwe systeem voor- en nadelen makkelijker met elkaar uitgeruild kunnen worden. Zo kunnen nu en in de toekomst pech- en gelukgeneraties voorkomen worden.

2 POTTEN NAAST ELKAAR IS DUUR

Daar komt bij dat het duur en ingewikkeld wordt voor pensioenfondsen om met twee verschillende systemen te gaan werken. Ook is het maar de vraag of de overheid op langere termijn de oude regels nog netjes blijft onderhouden. De kans is groot dat de overstap uiteindelijk toch gemaakt moet worden.

IEDEREEN EEN EIGEN DEEL VAN DE POT

In het oude systeem zitten de pensioenaanspraken in

Oude of nieuwe regels

Voor het geld dat jouw pensioenfonds tot nu toe gespaard heeft

Vanaf 2027 mag alleen nog volgens de nieuwe regels pensioen worden gespaard. Maar wat gebeurt er met het pensioenvermogen dat al voor die tijd opgebouwd is? Gelden daar de nieuwe of de oude regels voor?

Inmiddels hebben wij met zijn allen ongeveer € 1.500 miljard bij elkaar gespaard in alle pensioenfondsen. De beslissing om dat geld wel of niet over te zetten is dan ook een hele belangrijke. Het CNV is er voorstander van om dat vermogen, net als de nieuwe opbouw, in te varen - oftewel onder te brengen - in het nieuwe stelsel en dus te laten vallen onder de nieuwe regels.

GEEN PECH- EN GELUKGENERATIES

Het nieuwe pensioenstelsel biedt voordelen. Door het

meenemen van de oude pot zijn die voordelen ook van toepassing op het al opgebouwde geld. De pensioenen kunnen sneller worden geïndexeerd. Ook blijven jong en

Ingewikkeld als pensioenfondsen met twee systemen moeten werken

'Het pensioenstelsel moet toekomstbestendig zijn, waarbij collectiviteit een belangrijke voorwaarde is. Goed dat het CNV zich inzet om dit te borgen.'

Carl Holtrop, kaderlid CNV Vakmensen in de Metaal en Techniek

4 misvattingen over pensioen

1 Als ik zelf spaar voor mijn pensioen, heb ik later een hogere uitkering

Pensioenfondsen kunnen door hun grote omvang met veel lagere kosten de beleggingen veel meer spreiden waardoor een hoger rendement wordt behaald, risico's met elkaar gedeeld worden en het pensioen zekerder is.

2 Ik kan door zelf te beleggen een beter rendement halen

Meer dan 70% van de beleggers verslaat in praktijk de markt niet.

3 Ik betaal voor anderen

Pensioen is geen omslagsysteem, maar een (collectief) spaarsysteem; je spaart voor een recht in de toekomst.

4 Er wordt van bovenaf maar wat gedaan

Het CNV is op allerlei manieren betrokken bij het pensioenfonds. Zoals professionele pensioenbestuurders in de besturen, onderhandelaars in het cao-overleg en kaderleden in de verantwoordingsorganen. Zij doen dit in het belang van de CNV-achterban in het bedrijf of de sector.

Dit is de planning voor jouw pensioenfonds PMT

Goed voor jou om te weten is dat sociale partners en jouw pensioenfonds PMT al druk bezig zijn met de overgang naar het nieuwe stelsel. Dit staat er te gebeuren:

In de eerste helft van 2023 informeert (o.a. via deze pensioenkrant) en raadpleegt CNV Vakmensen alle leden die werken in de Metaal en Techniek over de nog te maken keuzes voor jouw nieuwe pensioenregeling. Zoals over de hoogte van het beoogde pensioen, hoeveel risico we met elkaar willen delen via de solidariteitsreserve en hoe deze reserve gevuld gaat worden.

VOORKEUREN UITGESPROKEN

Als vakbonden en werkgevers (sociale partners) zijn we al met elkaar in gesprek over hoe die nieuwe pensioenregeling voor PMT eruit zou kunnen zien. Zo hebben alle partijen een voorlopige voorkeur uitgesproken voor de sociale premierregeling. En voor invaren, dus voor het toepassen van de nieuwe regels op het reeds opgebouwde pensioenvermogen. Beide keuzes lijken wat ons betreft het best te passen bij deze sector, bij de mensen die er werken en bij de gepensioneerden.

KADERS BEKEND

Als het goed is gaat de nieuwe pensioenwet in op 1 juli 2023. Vanaf dan weten we zeker wat de kaders zijn waarbinnen jouw pensioenregeling moet passen. Vóór de herfstvakantie van 2023 besluiten we dan als sociale partners op basis van de raadpleging van onze achterbannen definitief hoe jouw nieuwe pensioenregeling er op hoofdlijnen uit gaat zien. Via het CNV heb jij daar dus invloed op.

ONDER TOEZIEND OOG

Voordat die regels ook echt worden doorgevoerd, toetst PMT ze eerst. Bovendien worden de veranderingen onder het toezicht van de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan (hierin zitten leden namens CNV Vakmensen) doorgevoerd. Zij controleren of PMT alles wel goed doet. Bovendien informeert PMT ondertussen alle deelnemers en gepensioneerden over de komende veranderingen.

De beoogde datum om alles af te hebben en de nieuwe regels bij PMT te laten ingaan is 1 januari 2026.

het nieuwe stelsel.

een grote pot. Als het geld wordt meegenomen (wordt ingevaren) wordt die gemeenschappelijke pot verdeeld over de deelnemers van het pensioenfonds. In het nieuwe systeem heeft namelijk iedereen een eigen deel van de pot. Dat is prettig, want zo wordt duidelijker welk bedrag voor jou is gespaard.

SOCIALE PARTNERS KIEZEN

Net als bij de keuze voor een solidaire of een flexibele premierregeling besluiten de vakbonden en werkgevers samen of zij jouw pensioenfonds willen vragen de oude gelden in te varen. Uiteraard kun je via het CNV jouw stem laten horen voordat het besluit wordt genomen.

'Pensioen is een krachtige ondersteuning voor de tijd na je werkzame leven. Deze arbeidsvoorwaarde is gebaseerd op solidariteit. Verspreid financiële risico's en geen verrassingen achteraf.'

Simon Gjaltema, kaderlid CNV Vakmensen in de Metaal en Techniek

Hoe gaan we compenseren?

Door de overgang komen 30 tot 50-jarigen in de knel

Hoewel beide pensioenstelsels eerlijk zijn voor alle generaties, leidt een overgang van het oude op het nieuwe systeem toch tot nadelen voor de huidige groep 30 tot 50-jarigen. Uiteraard wil het CNV compensatie voor deze groep.

In het huidige systeem betaalt iedereen bij een bedrijfstakpensioenfonds evenveel (doorsnee) premie en bouwt iedereen evenveel pensioenrecht op. De euro's die jongeren inleggen zijn echter meer waard omdat er langer mee belegd kan worden. Op zich is dat niet erg als de deelnemer zijn hele carrière in één pensioenfonds zit. Alleen is dat steeds minder het geval. Het huidige systeem past dus eigenlijk niet meer bij deze tijd.

ALS JE NIKS DOET ONTSTAAT ER EEN GAT

In het oude stelsel had de oudere een voordeel op de ingelegde premie. In het nieuwe stelsel heeft de jongere dat. Het voordeel wordt als het ware omgedraaid. Gemiddeld kom je in beide stelsels goed uit. Maar bij de overgang van het oude naar het nieuwe stelsel ontstaat er een nadeel

voor de leeftijdsgroepen in het midden van hun carrière. Voor hen dreigt een pensioengat.

HET CNV WIL ADEQUATE COMPENSATIE

Het CNV staat achter de overgang naar het nieuwe stelsel, maar onder voorwaarde dat die niet leidt tot pensioengaten. Die moeten adequaat worden gecompenseerd. Er zijn twee manieren om dat te doen. De eerste is de overwaarde van het pensioenfonds inzetten. In het nieuwe stelsel hoeven fondsen immers minder geld achter de hand te houden. De andere is extra premie-inleg (hogere premies dus). Wederom bepalen de vakbonden, werkgevers en pensioenfondsen samen voor welke oplossing bij jou gekozen wordt. CNV-leden bepalen de inzet van het CNV.

'Bij economische tegenwind kunnen beurzen onderuit gaan en kan pensioengeld snel verdampen. Daarom is het verstandig dat CNV zich hard maakt voor de solidaire premieregeling waarbij weinig risicovolle beleggingen toegepast worden.'

Roel Vos, kaderlid CNV Vakmensen in de Metaal en Techniek

↓ Nabestaandenpensioen is het pensioen dat na je overlijden uitgekeerd wordt aan je nabestaanden: je partner en soms je kinderen.

Minder verschillen in nabestaandenpensioen

Nabestaandenpensioen is het pensioen dat na je overlijden uitgekeerd wordt aan je nabestaanden: je partner en soms je kinderen. Nabestaandenpensioen voor je partner heet ook wel partnerpensioen en voor je kinderen heet het wezenpensioen.

Hoe jouw nabestaandenpensioen nu is geregeld, verschilt per pensioenregeling. In het nieuwe pensioenstelsel zijn er minder verschillen. Het nabestaandenpensioen bij overlijden ná pensionering is 70% van het opgebouwde ouderdompensioen. Het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór pensionering is maximaal 50% van het salaris, ongeacht hoelang je in dienst was. Een wezenpensioen loopt door tot de leeftijd van 25 jaar. Een wees van wie beide ouders zijn overleden, ontvangt een dubbel

wezenpensioen (40% in plaats van 20%).

Het nabestaandenpensioen wordt voor iedereen diensttijdafhankelijk. Nu kan dat in de pensioenregeling nog diensttijdafhankelijk zijn. Ben je werkloos geworden, dan ben je gedurende een uitlooperperiode van 3 maanden of tijdens je WW-periode nog wel verzekerd van nabestaandenpensioen. Daarna niet meer. Hoe het nabestaandenpensioen er in de Metaal en Techniek precies uit gaat zien, wordt nog afgesproken.

Dit heb jij te kiezen!

Zoals je in deze krant kon lezen moeten er in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel nog belangrijke keuzes worden gemaakt. Keuzes waar jij invloed op hebt. We zetten ze nog even op een rij:

- Gaat jouw pensioenfonds over op een solidaire of een flexibele regeling?
- Gaat jouw tot nu toe gespaarde pensioengeld vallen onder de nieuwe regels?
- Hoe gaan we 30 tot 50-jarigen compenseren?
- Hoe hoog moet je nieuwe premie worden?

Hoe hoog moet de premie worden?

Net als in het oude stelsel, betaal je ook in het nieuwe pensioenstelsel premie voor je pensioen. De vraag is: wat zou jij een redelijke premie vinden?

Het grootste deel van jouw premie gaat rechtstreeks in je persoonlijke pensioenpot. Maar niet alles. Een deel wordt bijvoorbeeld gebruikt voor de uitvoeringskosten. En een deel wordt ingezet als risicodekking voor als je arbeidsongeschikt wordt of als je vroeg komt te overlijden. In beide gevallen betaal je zelf niks meer, maar keert het pensioenfonds wel (aan jezelf bij arbeidsongeschiktheid en aan je nabestaanden bij overlijden) uit.

MEER MOGELIJKHEDEN

In het nieuwe stelsel kan ook de afspraak gemaakt worden om een deel van de premie te storten in de solidariteitsreserve (bij een solidaire premieregeling) of in een risicodelingsreserve (bij de flexibele premieregeling). Met deze reserves worden risico's met elkaar gedeeld. Ook kan in de eerste 10 jaar van het nieuwe pensioen (tot 2037) een deel van de premie gebruikt worden om (andere) werknemers te compenseren die nadeel hebben van de invoering van een vlakke pensioenpremie voor elke leeftijd (zie: Hoe gaan we compenseren?).

Bottomline: hoe hoger je premie, hoe beter je pensioen. En hoe hoger de risico- en uitvoeringskosten, hoe minder er voor je persoonlijke pot overblijft.

AAN DE CAO-TAFEL

Hoe hoog jouw pensioenpremie gaat worden in het nieuwe stelsel is dus afhankelijk van de vraag hoeveel pensioen je wilt hebben bij pensionering en hoeveel pensioenpremie werkgever(s) en werknemers erin willen stoppen. Die afwegingen worden aan de cao-tafel gemaakt. Let wel, als de premie hoger wordt, en de werkgever betaalt daar aan mee, is er minder geld voor een loonsverhoging. Uiteraard raadpleegt het CNV zijn leden hierover.

Vier zorgen

die we niet hoeven hebben

De invoering van het nieuwe pensioenstelsel levert zorgen op, zo is in de media te lezen. We hebben er een viertal op een rijtje gezet. En meteen aangegeven waarom je die zorgen niet hoeft te hebben.

1) DEZE MEGA-OPERATIE IS NU ONVERSTANDIG OMDAT HET ECONOMISCH TEGENZIT.

Toch is dat geen reden op de rem te gaan staan. Juist doordat we nu naar een nieuw stelsel toewerken, zijn we in staat de pensioenen te laten stijgen. Dat was anders niet gebeurd. Als we niks doen, kunnen onze pensioenen ook in de toekomst nauwelijks verhoogd worden. Bovendien moeten de fondsen in 2027 over zijn. Niemand weet hoe de economie er dan voor staat.

2) HET IS ONDUIDELIJK WAT DE SPELREGELS ZIJN BIJ HET TOEKENNEN VAN GELD AAN DE INDIVIDUELE POTJES.

Daar zijn inderdaad geen eenduidige regels voor. Maar dat biedt ruimte voor maatwerk. De afspraken worden namelijk per pensioenfonds vastgesteld en de financiële situatie kan per fonds verschillen.

3) WE GOKKEN MET EEN POTJE

VAN 1.500 MILJARD ZONDER DAT WE WETEN WAT DE PRECIEZE GEVOLGEN ZIJN.

Op dit moment kunnen we inderdaad niet voor iedere individuele deelnemer aangeven wat de gevolgen precies zijn. Wel zien we wel over de hele linie dat de meeste mensen erop vooruitgaan en dat de risico's minder worden. Dat is geen gok, maar is uit allerlei ingewikkelde berekeningen gebleken. Vasthouden aan het oude stelsel begint wel steeds meer te wringen.

4) VOOR EEN GROTE GROEP -MET NAME VEERTIGERS- PAKT DE OVERGANG NADELIG UIT. DAAR IS NIKS OVER AFGESPROKEN.

Nee, maar dat komt nog. Er zijn namelijk meerdere manieren mogelijk om ze te compenseren. Bijvoorbeeld via de overwaarde van het pensioenfonds of door premieverhoging. Per pensioenfonds zal hierover een beslissing genomen worden.

colofon

Dit is een uitgave van CNV Vakmensen

Tiberdreef 4 / 3561 GG Utrecht | Postbus 2525 / 3500 GM Utrecht | T 030 75 11 007 | info@cnvvakmensen.nl | www.cnvvakmensen.nl

Redactie Harrie de Vaan, Frans van de Veen, Jeroen Tjepkema, Bernard Zijlstra | Fotografie Archief CNV Vakmensen, Marcel J. de Jong, Bas de Meijer, Studio S, Johan Wouters | Grafische vormgeving Robert-Paul van Hardeveld | Grafische verzorging MediaCenter / Rotterdam | februari 2023